

1948 1

KONINKLIJKE BOODSCHAP

Aan

de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Wij bieden U hiernevens ter overweging aan een ontwerp van Wet tot naturalisatie van *Emma Luise Behrmann* en 19 anderen.

De toelichtende memorie (en bijlagen), die het Wetsontwerp vergezelt, bevat de gronden waarop het rust.

En hiermede bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.

Soestdijk, 18 October 1950.

JULIANA.

1948 2

ONTWERP VAN WET

WIJ JULIANA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat er aanleiding is tot naturalisatie van *Emma Luise Behrmann* en 19 anderen, die aan Ons een verzoek daartoe hebben gedaan, met overlegging — wat betreft de in artikel 2 genoemden voor zoveel doenlijk — van de bewijsstukken, bedoeld in artikel 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* No. 268) op het Nederlandschap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 6 Augustus 1949 (*Staatsblad* No. J 359);

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan:

- 1°. *Emma Luise Behrmann*, geboren te *Hamburg (Duitsland)* 10 September 1923, kinderverzorgster, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*;
- 2°. *Max Kurt Freudenberg*, geboren te *Keulen (Duitsland)* 21 Juni 1899, textielabrikant, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*;
- 3°. *Aloïse Van Goeye*, geboren te *Le Thuel (Frankrijk)* 11 April 1903, landarbeider, wonende te *Haarlemmermeer*, provincie *Noordholland*;
- 4°. *Emma Catharina Gönner*, geboren te *Borghorst (Duitsland)* 24 September 1894, moeder-overste, wonende te *Maartensdijk*, provincie *Utrecht*;
- 5°. *Siegfried Fanny Sofie Günzburger*, geboren te *Konstanz (Duitsland)* 27 Maart 1923, studente, wonende te *'s-Gravenhage*, provincie *Zuidholland*;
- 6°. *Chasza Kaplan*, geboren te *Bereza Kartuska (Polen)* 23 Augustus 1895, zonder beroep, wonende te *Rotterdam*, provincie *Zuidholland*;
- 7°. *József János Maul*, geboren te *Boedapest (Hongarije)* 24 Augustus 1917, magazijnbediende, wonende te *Haarlem*, provincie *Noordholland*;
- 8°. *Franz Josef Peters*, geboren te *Walbeck (Duitsland)* 6 November 1909, timmerman, wonende te *Grubbevorst*, provincie *Limburg*;

- 9°. *Willi Hermann Rieck*, geboren te *Stolp (Duitsland)* 17 Mei 1907, kleermaker, wonende te *Kampen*, provincie *Overijssel*;
- 10°. *Berendina Jacomina Jantina Ruddijs*, geboren te *Enschede (Overijssel)* 17 Juni 1902, kantoorbediende, wonende te *Enschede*, provincie *Overijssel*;
- 11°. *Michaël Martinus Jacobus Ruddijs*, geboren te *Enschede (Overijssel)* 24 Januari 1905, kleermaker, wonende te *Enschede*, provincie *Overijssel*;
- 12°. *Jacob Sterzel*, geboren te *Rotterdam (Zuidholland)* 28 Mei 1877, tolk en gids, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*;
- 13°. *Hendrik Valks*, geboren te *Bergen (Limburg)* 2 Juni 1919, opperman, wonende te *Bergen*, provincie *Limburg*;
- 14°. *Géza Lajos Wárlám*, geboren te *Boedapest (Hongarije)* 25 Februari 1913, expeditie, wonende te *Alkmaar*, provincie *Noordholland*;
- 15°. *István Zaicsek*, geboren te *Pecs (Hongarije)* 29 Juli 1926, mijnwerker, bankwerker, wonende te *Geleen*, provincie *Limburg*.

Artikel 2

Met afwijking van het bepaalde bij artikel 3, tweede en vierde lid, aanhef en onder 3°. der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* No. 268) op het Nederlandschap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 6 Augustus 1949 (*Staatsblad* No. J 359) wordt bij deze de hoedanigheid van Nederlander verleend aan:

- 1°. *Josef Gosar*, geboren te *Riegersburg (Joego-Slavië)* 15 Augustus 1916, terreinknecht, wonende te *Schiedam*, provincie *Zuidholland*;
- 2°. *Johannes de Groot*, geboren te *Hilversum (Noordholland)* 8 Januari 1913, bouwkundig opzichter, wonende te *Hilversum*, provincie *Noordholland*;
- 3°. *Friedrich Michael Ruddijs*, geboren te *Enschede (Overijssel)* 12 Juni 1907, kruidenier, wonende te *Enschede*, provincie *Overijssel*;
- 4°. *Kurt Eugen Wernick*, geboren te *Dusseldorp (Duitsland)* 14 Juni 1912, koopman, wonende te *Brunssum*, provincie *Limburg*;
- 5°. *Stanislaw Wojewodziec*, geboren te *Babice (Polen)* 27 April 1918, electro-monteur, wonende te *Breda*, provincie *Noordbrabant*.

Artikel 3

Deze wet treedt in werking met ingang van de dag na die van haar afkondiging.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministeriële Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Justitie,

1948 3

MEMORIE VAN TOELICHTING

Onder verwijzing voor het overige naar de ingewonnen ambtsberichten¹⁾ ten aanzien van de verzoeken om naturalisatie van *Emma Luise Behrmann* en 19 anderen, moge de ondergetekende het volgende aantekenen:

¹⁾ Zijn met de overige bij deze Memorie van Toelichting overgelegde stukken nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden.

De Duitse verzoekster Emma Luise Behrmann, genoemd in artikel 1, onder 1°, werd in 1923 te Hamburg (Duitsland) geboren. Verzoekster kwam in 1932 met haar ouders naar ons land, waar haar opvoeding werd voltooid. Zij gevoelt zich in geest en leven Nederlandse. Ook gedurende de oorlogsjaren stond zij aan de goede zijde. Als kinderverzorgster voorziet zij in haar onderhoud.

In artikel 1, onder 2°, wordt voorgedragen de staatloze verzoeker Max Kurt Freudenberg, geboren te Keulen (Duitsland) in 1899. Hij stichtte in 1932 met een compagnon een textielbedrijf in ons land en woont van 1936 af onafgebroken in Nederland. Verzoeker is genoegzaam ingeburgerd en heeft zich gedurende de oorlog goed gedragen. Hij leefde enige jaren ondergedoken. Als textielabrikant heeft hij een bestaan.

Aloise Van Goeye, de Belgische verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 3°, werd in 1903 te Le Thuel (Frankrijk) geboren. Hij kwam als driejarige jongen met zijn ouders naar ons land. Door zijn opvoeding en ononderbroken verblijf in ons land is hij zich Nederlander gaan gevoelen. Gedurende de bezetting heeft hij zich als zodanig gedragen. Hij bezit enige vrachtscheepjes en werkt onregelmatig als landarbeider.

De Duitse verzoekster Emma Catharina Gönner, genoemd in artikel 1, onder 4°, werd in 1894 te Borghorst (Duitsland) geboren en woont sedert 1923 onafgebroken in ons land. Zij leeft als moeder-overste in kloostergemeenschap. Haar houding gedurende de oorlog was goed.

De staatloze verzoekster Siegfried Fanny Sofie Günzburger, genoemd in artikel 1, onder 5°, werd in 1923 te Konstanz (Duitsland) geboren. In 1936 — op dertienjarige leeftijd — werd zij als pleegkind opgenomen in een Nederlands gezin. Zij kreeg Nederlands onderwijs en is in geest en leven Nederlandse geworden. Verzoekster gaf daarvan blijk door haar houding in oorlogstijd. Zij verzorgde ondergedoken Joodse kinderen. Verzoekster studeert in de economie en heeft het candidaatsexamen reeds met goed gevolg afgelegd.

In artikel 1, onder 6°, wordt voorgedragen de Poolse verzoekster Chasza Kaplan. Deze werd in 1895 te Bereza Kartuska (Polen) geboren. Zij verliet in 1933 haar geboorteland en woont sedertdien onafgebroken in Nederland. Verzoekster heeft zich vertrouwd gemaakt met de Nederlandse leefwijze. Zij wijdt zich aan de verzorging van haar moeder. Verzoekster is niet onbemiddeld. Zo nodig kan zij door het geven van taallessen in haar onderhoud voorzien. Gedurende de oorlog heeft zij zich jegens ons volk loyaal gedragen.

De Hongaarse verzoeker József János Maul, genoemd in artikel 1, onder 7°, werd in 1917 te Boedapest (Hongarije) geboren. In 1923 werd hij als oorlogspleegkind opgenomen in een Nederlands gezin. Hij kreeg een Nederlandse opvoeding en onderscheidt zich in niets van een geboren Nederlander. Hij toonde zich enige malen bereid voor ons land de wapenen op te nemen en heeft gedurende de oorlog een goede houding aangenomen. Verzoeker is gehuwd met een Nederlandse vrouw. Als magazijnbediende verdient hij het brood.

Franz Josef Peters, de Duitse verzoeker, voorgedragen in artikel 1, onder 8°, werd in 1909 te Walbeck (Duitsland) geboren uit Nederlandse ouders. Hij verkreeg de Duitse nationaliteit ten gevolge van de naturalisatie van zijn vader. Verzoeker woont van 1930 af onafgebroken in ons land. Hij is gehuwd met een Nederlandse vrouw, gevoelt zich Nederlander en wenst dit weer te worden. Hij zag geen kans zich in October 1942 aan inlijving in het Duitse leger te onttrekken. Hij deserteerde evenwel een jaar later bij zijn eerste verlof en dook onder. Zijn gedrag in oorlogstijd was goed. Onderduikers werden te zijnen huize gehuisvest en verzorgd. Als timmerman voorziet verzoeker in het onderhoud van zich en zijn gezin.

In artikel 1, onder 9°, wordt voorgedragen de Duitse verzoeker Willi Hermann Rieck. Deze werd in 1907 te Stolp (Duitsland) geboren. Hij woont van 1930 af in ons land, is gehuwd met een Nederlandse vrouw, uit welk huwelijk 3 kinderen zijn geboren. Van April 1943 tot Maart 1945 deed verzoeker gedwongen dienst in het Duitse leger. Ook gedurende die tijd hebben verzoeker en zijn echtgenote niet opgehouden het verzet op velerlei wijze actief te steunen. Verzoeker voorziet als kleermaker in het onderhoud van zich en zijn gezin.

De Duitse verzoekers Berendina Jacomina Jantina en Michaël Martinus Jacobus Ruddijs, genoemd in artikel 1, onder 10°, en 11°, zijn hier te lande geboren en getogen. Zij hadden een Nederlandse moeder. Gedurende de oorlog toonden zij zich het vertrouwen van hun Nederlandse medeburgers waardig. Onderscheidenlijk als kantoorbediende en kleermaker voorzien verzoekers in hun onderhoud.

Jacob Sterzel, genoemd in artikel 1, onder 12°, werd in 1877 te Rotterdam (Zuidholland) geboren. Zijn vader was van Oostenrijkse, zijn moeder van Nederlandse herkomst. Hij stond tot 1938 als

Nederlander te boek. Ook gedurende de oorlog heeft hij zich als zodanig gedragen. Als tolk en gids verdient hij het brood.

De staatloze verzoeker Hendrik Valks, voorgedragen in artikel 1, onder 13°, is eveneens hier te lande geboren en getogen. Hij is gehuwd met een Nederlandse vrouw en heeft zich steeds als een goed Nederlander gedragen. Als opperman heeft hij genoegzame inkomsten.

In artikel 1, onder 14°, wordt voorgedragen de Hongaarse verzoeker Géza Lajos Wárlám. Deze werd in 1913 te Boedapest (Hongarije) geboren en kwam op 9-jarige leeftijd als oorlogspleegkind naar ons land. Verzoeker is gehuwd met een Nederlandse vrouw en is geassimileerd. Hij heeft zich als expeditiebestaan verworven. Zijn gedrag gedurende de oorlog was zoals van een toekomstig Nederlander mocht worden verwacht.

De Hongaarse verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 15°, István Zaiczek, werd in 1926 te Pecs (Hongarije) geboren. Hij kwam op 4-jarige leeftijd met zijn ouders naar ons land, ontving Nederlands onderwijs en heeft steeds hier te lande gewoond. Hij is opgenomen in de Nederlandse volksgemeenschap. Verzoekers gedrag gedurende de oorlogsjaren was goed. Zijn broer en huisgenoot verloor als verzetstrijder het leven. Verzoeker verdient als mijnwerker-bankwerker het brood.

De staatloze verzoeker Josef Gosar, genoemd in artikel 2, onder 1°, werd in 1916 te Riegersburg (Oostenrijk) geboren. Van 1925 af — toen hij met een kindertransport naar Nederland kwam — woont hij onafgebroken in ons land. Hij huwde een Nederlandse vrouw en is zich Nederlander gaan gevoelen. Ten blijk daarvan moge dienen, dat hij enige tijd was aangesloten bij de Binnenlandse Strijdkrachten en na de oorlog tot Augustus 1946 dienst deed als oorlogsvrijwilliger. Als terreinknecht bij een petroleummaatschappij heeft hij genoegzame inkomsten.

Johannes de Groot, genoemd in artikel 2, onder 2°, was door geboorte Nederlander. Hij verloor zijn nationaliteit door zich in 1938 in vreemde (Spaanse) krijgsmacht te begeven. Hij keerde nog in dat zelfde jaar naar ons land terug. Gedurende de oorlogsjaren maakte verzoeker deel uit van een groep, welke gevaarlijk verzetswerk verrichtte. Als bouwkundig opzichter voorziet hij in het onderhoud van zich en zijn gezin.

De Duitse verzoeker genoemd in artikel 2, onder 3°, Friedrich Michael Ruddijs, is evenals zijn in artikel 1, onder 10° en 11°, genoemde broer en zuster hier te lande geboren en getogen. Hij voldeed in Nederland aan zijn militaire verplichtingen en gedroeg zich gedurende de Duitse overheersing als een goed Nederlander. Verzoeker is gehuwd met een Nederlandse vrouw en heeft als kruidenier een bestaan.

De staatloze verzoeker, Kurt Eugen Wernick, genoemd in artikel 2, onder 4°, werd in 1912 te Dusseldorp (Duitsland) geboren. Hij verliet zijn geboorteland in 1933 en vestigde zich na een vierjarig verblijf in Frankrijk in 1937 voorgoed in ons land. Gedurende de oorlog zag hij zich genoodzaakt onder te duiken, waartoe hij zich naar België begaf. Hij nam aldaar deel aan het verzet. Na de invasie in West-Europa nam hij in November 1944 dienst als tolk bij het Amerikaanse leger. In Januari 1945 raakte hij ernstig gewond. Na zijn herstel keerde hij naar ons land terug, waar hij als koopman in manufacturen op voldoende wijze in zijn onderhoud kan voorzien.

Stanislaw Wojewodzic, de Poolse verzoeker, genoemd in artikel 2, onder 5°, werd in 1918 te Babice (Polen) geboren. In het Poolse leger streed hij in 1939 tegen de Duitsers. Hij trok daarna naar Frankrijk, waar hij in 1940 aan de zijde der geallieerden streed. Na uitgeweken te zijn naar Engeland nam hij in 1944 wederom deel aan de gevechten van de troepen, die ons land hielpen bevrijden. Verzoeker vestigde zich in 1946 voorgoed in ons land. Hij is gehuwd met een Nederlandse vrouw en kan als electro-monteur in het onderhoud van zich en zijn gezin voorzien.

Het wil de ondergetekende voorkomen, dat de in artikel 2 genoemde verzoekers, met het oog op de door hen aan den lande bewezen diensten voor kosteloze naturalisatie in aanmerking mogen worden gebracht.

Met uitzondering van de Hongaarse verzoekers, genoemd in artikel 1, onder 7°, 14° en 15°, geldt ten aanzien van allen dat zij, hetzij omdat zij thans geen nationaliteit hebben, hetzij omdat zij hun nationaliteit door de voorgestelde naturalisatie zullen verliezen, niet een dubbele nationaliteit zullen hebben.

De Minister van Justitie,

STRUYCKEN.